

Jezuickie przestrzenie baroku : przekształcenia strukturalne miast polskich na przełomie XVI i XVII wieku / Danuta Kłosek-Kozłowska. – Wydanie I. – Warszawa, 2021

Spis treści

PRZEDMOWA	9
Prezentacja tematu	9
Zakres opracowania	11
Stan badań i źródła	12
Monografie miast	15
Źródła kartograficzne i ikonograficzne. Projekty	16
Przypisy	17
1. WPROWADZENIE	19
1.1. Założenia ideologiczne zakonu i potrzeby budowlane	19
1.2. Organizacja zakonu i jej znaczenie dla działalności inwestycyjnej	22
1.3. Miasta Rzeczypospolitej u początku działalności zakonu	25
1.4. Tło decyzji związanych z pierwszymi fundacjami zespołów jezuickich	28
1.5. Sytuacja miast polskich w drugiej połowie XVI i pierwszej połowie XVII wieku	30
Przypisy	32
2. ZESPÓŁ JEZUICKI W BRANIEWIE	35
2.1. Pierwsi jezuici na Warmii	35
2.2. Braniewo w drugiej połowie XVI wieku	36
2.3. Analiza przestrzenna zespołu jezuickiego w Braniewie	39
Przypisy	43
3. ZESPÓŁ JEZUICKI W PUŁTUSKU	45
3.1. Sprowadzenie zakonu jezuitów	45
3.2. Pułtusk płockich biskupów - miasto w drugiej połowie XVI wieku	46
3.3. Dzieje zespołu jezuickiego w Pułtusku	48
3.4. Kompozycja zespołu jezuickiego w strukturze miasta - analiza przestrzenna	52
Przypisy	58
4. ZESPÓŁ JEZUICKI W POZNANIU	61
4.1. Sprowadzenie zakonu	61
4.2. Poznań - rozwój przestrzenny w drugiej połowie XVI wieku	63
4.3. Organizacja i budowa zespołu jezuickiego	70
4.4. Analiza przestrzenna zespołu jezuickiego w strukturze miasta - próba rekonstrukcji	74
Przypisy	82
5 . ZESPÓŁ JEZUICKI W JAROSŁAWIU	85
5.1. Sprowadzenie zakonu	85

5.2. Jarosław - miasto rezydencjonalne w drugiej połowie XVI wieku	85
5.3. Jezuici i fundatorzy w sprawie lokalizacji	89
5.4. Argumenty przestrzenne dotyczące zmiany lokalizacji	90
5.5. Jarosław w drugiej połowie XVI wieku - analiza struktury przestrzennej miasta	93
5.6. Kształtowanie kompozycji przestrzennej zespołu jezuickiego w Jarosławiu do pożaru miasta w 1600 roku. Faza I: 1580-1594 - arch. Giuseppe Brizio	96
5.7. Kształtowanie kompozycji przestrzennej zespołu po pożarach miasta w latach 1600 i 1625. Faza II: 1616-1621 - arch. Giacomo Briano	98
5.8. Miasto rezydencjonalne i mecenat właścicieli	103
5.9. Przestrzeń ceremonialna	107
Przypisy	108
6. ZESPÓŁ JEZUICKI W LUBLINIE	113
6.1. Sprowadzenie zakonu	113
6.2. Projekty zespołu jezuickiego dla Lublina	118
6.3. Przemiany przestrzenne Lublina na przełomie XVI i XVII wieku	128
6.4. Kształtowanie wielkomiejskiej przestrzeni Lublina - projekt zespołu jezuickiego Giacomo Briana	131
Przypisy	141
7. ZESPOŁY JEZUICKIE KRAKOWA	145
7.1. Sprowadzenie zakonu	145
7.2. Modernizacja i rozwój przestrzenny Krakowa w drugiej połowie XVI i pierwszej połowie XVII wieku	148
7.3. Rozbudowa zespołu miast Krakowa i przedmieść	151
7.4. Zespół jezuicki przy kościele św. Szczepana - nowicjat	156
7.5. Zespół przy kościele Św. Barbary - misja, dom profesów	161
7.6. Dyskusja nad wyborem miejsca dla domu profesów	166
7.6.1. Propozycja lokalizacji domu profesów przy kościele św. Barbary	168
7.6.2. Propozycja lokalizacji domu profesów przy ulicy Wiślniej	170
7.6.3. Propozycja lokalizacji domu profesów przy ulicy Grodzkiej	174
7.7. Zespół jezuicki przy kościele śś. Piotra i Pawła	177
7.7.1. Stan zagospodarowania terenów przed rozpoczęciem inwestycji	177
7.7.2. Budowa zespołu przy ulicy Grodzkiej	181
7.7.3. Analiza przestrzenna zespołu jezuickiego przy ulicy Grodzkiej	188
Przypisy	192
8. ZESPÓŁ JEZUICKI W KALISZU	197
8.1. Sprowadzenie zakonu	197
8.2. Kalisz w drugiej połowie XVI i pierwszej połowie XVII wieku	201
8.3. Organizacja i budowa zespołu	203
8.4. Analiza przestrzenna zespołu jezuickiego w strukturze miasta	207
Przypisy	209
9. WNIOSKI Z BADAŃ I ANALIZ PRZESTRZENNYCH	211
9.1. Wybór lokalizacji	211
9.2. Organizacja zespołu	214

9.3. Rozwiązania projektowe i przestrzenne	215
9.4. Dynamizm rozwoju zespołów	217
9.5. Wewnętrzna dyspozycja strukturalna i funkcjonalna zespołów	218
9.6. Architekci zakonu	219
9.7. Warsztat architekta	219
9.8. Fortyfikacje miast	220
9.9. Tereny w mieście	221
9.10. Stosunek do krajobrazu zewnętrznego i wewnętrznego miast	222
Przypisy	223
NA ZAKOŃCZENIE	225
SUMMARY: CONCLUSIONS FROM SPATIAL RESEARCH AND ANALYSES	229
9.1. Choice of place	229
9.2. Organization of the complex	232
9.3. Design and spatial solutions	233
9.4. Dynamics of complex development	236
9.5. Internal structural and functional disposition of complexes	236
9.6. Architects of the Order	237
9.7. The architect's workshop	238
9.8. The city fortifications	239
9.9. Sites in the city	240
9.10. Attitude towards the exterior and interior landscape of the city	241
Footnotes	242
ANEKS 1	
Chronologia osiedlania się zakonu jezuitów w miastach Rzeczypospolitej	243
ANEKS 2	
Wyciąg z rejestru podatkowego (tzw. szosu) z lat 1582 i 1598 dotyczący ulicy Szczepańskiej (WAP Kraków nr2553i2564)	244
ANEKS 3	
Opis miejsca w Rynku Głównym w Krakowie	246
ANEKS 4	
Opis miejsca przy ulicy Grodzkiej w Krakowie	248
ANEKS 5	
Odpisy dokumentów dotyczących fundacji zespołu jezuickiego przy ulicy Grodzkiej w Krakowie	251
BIBLIOGRAFIA	253